תרגום שמפרש לפעמים · כי כמו שהתרגום מפרש לע"ה כך הם מביאים מתוך הלע"ז · ולא נהירא שהרי התרגום מפרש במה שאין ללמוד מן העברי כדלשכתן דאמר רב יוסף (מגילה ד' ג·) אלמלא תרגומא דהאי קרא לא ידענא מאי קאמר ע"כ אין לומר בשום לשון פעם שלישית כי אם בלשון תרגום:

ואפילו עטרות ודיבון וכו' . פי' רש"י אפי' עטרות ודיבון שאין בו תרגום שצריך לקרותו שלשה פעמים בעברי . וקשה אמאי נקט עטרות ודיבון שיש לו מ"מ תרגום ירושלמי · היה לו לומר ראובן ושמעון או פסוקא אחריתא שאין בו תרגום כלל. ויש לומר משום הכי נקט עטרות ודיבון אע"ג שאין בו תרגום ידוע אלא תרגום ירושלמי וצריך לקרות ג' פעמים העברי מ"מ יותר טוב לקרות פעם שלישית בתרגום: **כאילו** מתענה תשיעי ועשירי . ה"פ אם נצטווה להתענות יום ט' . והקשה רבינו שמואל ב"ר אהרן מיגבי"ל מאי קשיא ליה והא כתיב בראשון בארבעה עשר יום לחדש בערב תאכלו מצות (שמות יב) ואותו ערב ר"ל ערב של ט"ו הכא נמי נימא מאי ערב ערב של עשירי ויש לומר דשאני התם דכתיב תאכלו לבסוף דמשמע הכי בראשון בי"ד בלילה תאכלו מצות. אבל הכא כתיב ועניתם קודם בערב דמשמע ועניתם מיד ביום התשיעי : **ישלים** פרשיותיו עם הצבור . נראה דכל השבוע מכוין דמתחילין לקרות הפרשה להיינו ממנחת שבת ואילך עד שבת הבאה נקראת עם הצבור ואע"ג דלענין ניטין לא נקרא קמי שבת אלא מרביעי ואילך (בפסחים ד' קו.) [*וזמן השלמה יש] במדרש (ג) ג' דברים לה רבינו הקדוש לבניו בשעה שנפטר שלא תאכלו לחם בשבת עד שתגמרו כל הפרשה משמע דקודם אכילה צריך להשלימה. ומיהו אם השלימה לאחר אכילה שפיר דמי. מ"מ מצוה מן המובחר קודם אכילה : **לא** לעולם ליליא הוא . תימא אם כן לימא רבותא שפעמים יש אדם קורא לאחר שיעלה עמוד השחר שני פעמים ויוצא בו משום שחרית ומשום ערבית . וי"ל דהכי קאמר לעולם לילא הוא בשאר מצות דבעינן בהו יום כמו תפילין וליליא. אבל גבי ק"ש לא הואיל ואיכא אינשי דקיימי בהאיה שעתא לאו זמן שכיבה הוא . והאי דנקט לאחר שיעלה עמוד השחר לאו דוקא מיד הוא דהא צריך להמתין לכל הפחות שיעורא דמתניתין (לקמן ט:) עד שיכיר בין תכלת *לכרתי : לעולם

ואפי' עטרות ודיבון · שאין בו תרגום : **מעלה עליו הכתוב כו'.** והכי קאמר קרא הכינו עצמכם בתשעה לחדש לענני המחרת והרי הוא בעיני כענני היום : **נאקדומינהו** · לסדר כל הפרשיות בשבת אחת לו בשתי שבתות : **עד שישתוו את הורידין.** כדי שיצא כל הדם ולא אמר כן אלא בעוף הואיל ונולדו כולו כאחד: **מחמת אונסו.** שהלה לו שעטרד בדוחק מזונות שזכרו בו לכבדו : **שברי לוחות מונחות בארון.** דכתיב (דברים י) אשר שברת ושמתם בארון אף השברים תשים בארון : **משום סכנה** . שלא יקון ידו : **משום קלקול סעודה** . אף בחבורה קטנה יצא דם וילכלך את המאכל וימאסים את המסובין : **בלא ק"ש** . שהיא מטתך דומה למטת ארמית : **ארמית ממש** . על מטת ארמית : **מעשה דרב פפא** . שאמרה לו שב על המטה והיה בנה מת מוטל עליה והיתה רוצה להעליל עליו ולומר שישב עליו והרגו : **אסור לעבור וכו'.** שנראה כמבריח עצמו מפתח בית הכנסת שבמזרח : **על גב היד** . אם יד תברו הוא נוסק ודרך תשובות הוא זה מפני הרוח : **אלא בשדה** · דאמרי אינשי לזכותא : **בדבר אחר** . תשמיש : **אני ליתי למקודשי** . במפלת בבל כתיב אני ליתי את מלכי פרס (ה) ומדי לבא ולהשחיתה : **ליליא הוא.** עד הנץ החמה : **דקיימי בהאיה שעתא.** הלכך זמן ק"ש דיום הוא דגבי קרית שמע ובקומך כתיב והא קיימי: והאי

[בקדושין דף מט. המתרגם פסוק בלוזתו]

ס"א דיבון ועטרות שבסוף מפני

[פסחים דף ס"ח: יומא דף פ"ח: ר"ה דף ט.]

[סנהדרין לז].

מולין פ"ב דף כז.

ב"ב פ"ק דף יד: מנחות לג.

[ע"ש ברש"י וברא"ש המעשה בענין אחר וי"ע גם בפי' רש"י דהכא]

לקמן דף סא ע"ש

ברא"ש לא

ישעיה יג

תוספתא פ"ח

[טוב להגיה ללבן]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אני ליתי וכו' פרס לבא כל"ל ותיבת ומדי ממחק :

(ב) תוס' ד"ה ישלים וכו' במדרש יש ג' דברים :

[עין יעקב נר מצוה]

לז א מיי' פ"ו מהלכות תפלה הלכה ח סמג עשין יב טור"ע או"ח סימן ל סעיף ח :

לח ב ג מיי' פ"א מהל' ק"ש הל' י, יב סמג עשין יח טוש"ע או"ח סימן נח סעיף ג ד ה וסימן נלה סעיף ד :

[גי' הערוך בערך כל הרביעי סבר לאשלומינהו לכולהו פרשייתא דכלה במעלי יומא דכפורי פי' הן שמנה פרשיות שקורין בד' שבתות שבחלול וכד' שבתות שבחדר ומפני שהיה רב ביבי עורך בתדם הכלה נמס' דכלה לא מצא פנאי להשלים כל פרשה בשבתה]

רב נסים גאון

ואיכא דאמרי מטה ארמית ממש. ממעשה שהיה לרב פפא אמרי דרב פפא היתה לו מלוה אצל נוי אמר כיון שדחק רב פפא לגוי במלוה שלו רצה הגוי לעשות לו עליה במרמה כדי להנצל בה מן הדחק ביע' שלו מה עשה נטל תינוק אחד קטן מת והשכיבו על מטה שלו וכסהו בבגדים כדי שלא ירגיש בו אדם ואמר לו לרב פפא בא עמי לביתי ואני נותן לך את שיש לך אצלי הלך אצלו ונכנס לביתו אמר לו הגוי שב לך על המטה נתן עיניו רב פפא בבגדים שהיו על המטה קודם שישב עליה ומצא התינוק המת מוטמן בתוך הבגדים והרגיש הדברים שרצה להתעולל עליו עלילות ברשע ומאותה שעה אסרו חכמים לישב על מטה ארמית מפני כן זזה המעשה בקבלה הוא אצלי מרבי אהרונינו הרב הקדוש רבנו חושיאל ריש בי רבנן"ל ולתחיה וגם מצאתי אותו בתשו' הגאונים כמו כן :

[כל"ל וכ"ה בסמג עשין יח]

[ע"ש ברש"י]

[פסחים קיב:]

[ע"ש ברש"י וברא"ש המעשה בענין אחר וי"ע גם בפי' רש"י דהכא]

לקמן דף סא ע"ש

ברא"ש לא

ישעיה יג

תוספתא פ"ח

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה אני ליתי וכו' פרס לבא כל"ל ותיבת ומדי ממחק :

(ב) תוס' ד"ה ישלים וכו' במדרש יש ג' דברים :

[עין יעקב נר מצוה]

לז ב ג מיי' פ"א מהל' ק"ש הל' ט, יב סמג עשין יח טוש"ע או"ח סימן נח סעיף ג ד ה וסימן נלה סעיף ד :

[גי' הערוך בערך כל הרביעי סבר לאשלומינהו לכולהו פרשייתא דכלה במעלי יומא דכפורי פי' הן שמנה פרשיות שקורין בד' שבתות שבחלול וכד' שבתות שבחדר ומפני שהיה רב ביבי עורך בתדם הכלה נמס' דכלה לא מצא פנאי להשלים כל פרשה בשבתה]

[טוב להגיה ללבן]